

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2011/2012. tanév

Szlovák nyelv és irodalom – 1. forduló

RIEŠENIE

Predpokladané, očakávané, možné riešenia:

(Všetky iné, prijateľné riešenia treba hodnotiť a bodovať.)

Porozumenie textu

1) Úryvok z tematického hľadiska možno rozdeliť na tri jednotky. V prvej časti autor podáva vonkajšiu a vnútornú charakteristiku Kristy Dominovej. Tu sa dozvieme aj o tom, čo sa hovorí o nej v dedine, napokon aj tom, aký postoj majú k nej mládeňci. V druhej časti autor poukazuje na rozdielne vnímanie lásky Kristou a Ondrejom. Z kontextu vysvitá, že Krista túži po niečom celkom inom, než jej môže dať Ondrej. Kriste sa zapáči Angyal, kto stelesňuje pre ňu mužský ideál.

(Za každú obsahovo vyhovujúcu vetu 1 bod, spolu 6 bodov)

2)

a) „...sa rozvila ako kvet na medzi“: Vynikala svojou krásou, upozornila na seba, akoby omylom alebo náhodou sa dostala do tohto prostredia, kde žila. Bola ako kvet rozkvitajúci na kraji cesty, kde okolo neho rástla len burina. Z pozície kveta na medzi vyplýva Kristinina zvláštna krása a povaha, čím sa odlišila od dedinských dievčat.

b) „Bola ako motýľ“: Motýľ je symbolom nevernosti v láske a priateľstve. Svojou krásou získa každého, lieta z jedného kvetu na druhý. Kristina má motýliu povahu, čiže „má oveľa viac lásky, než by ju vedel jeden človek spotrebovať.“ Je prelietavá, neverná.

c) „...je 'kukučka'“: Kukučka je lesný vták, ktorý znáša vajíčka do cudzieho hniezda. Slovné spojenie „kukučie vajce“ používame vtedy, ak nejaká osoba, predmet alebo myšlienka sa vymyká z logického sledu v rámci istého tematického okruhu. Krista svojím výzorom a povahou sa vymyká zo svojho prostredia.

(Za každý správny obsahový prvok 0,5 bodu – a) max. 2 body, b) max. 2 body, c) max. 2 body, spolu 6 bodov)

3) „To dievka len na parádu“; „Zíde z očí, zíde z umu.“; „Zbadala, že má oveľa viac lásky, než by ju vedel jeden človek spotrebovať.“; „Priezračná, jednoduchá láska sedliaka je pre ňu primálo.“; „Každého opojiť a každého opojeného vidieť pri sebe.“

(Za každú obsahovo vyhovujúcu vetu 1 bod, spolu 3 body)

4) povahové rozdiely; rozdielne chápanie lásky; rozdielny pohľad na svet, rozdielna výchova a životné skúsenosti; majetkové rozdiely.

(Za každú správnu odpoveď 1 bod, spolu 3 body)

5) Je láska hlboká, plodná, ako lono hory. Je vytrvalá, odolná, verná, bohatá na pozitívne gestá voči druhému.

(Za správnu interpretáciu 1 bod)

6)

Typické znaky Urbanovej prózy na základe úryvku	Príklady
Lyrizácia prózy (metafory, prirovnania, epitetá, prírodné motívy)	'kukúča', „Bola ako motýl“, „...sa rozvila ako kvet na medzi“, „láska ako lono hory“, „priezračná láska“, „vtáči pohľad“
Tematika ľudských vášní: láska a žiarlivosť	Príbeh jednostrannej lásky Ondreja ku Kriste
Ponor do psychiky človeka	Charakteristika Kristy, Ondreja a Angyala
Zmysel pre sociálne problémy	Sociálne rozdiely medzi Kristou a Ondrejom
Výskyt ustálených pomenovaní (porekadiel)	„Zíde z očí, zíde z umu.“

(Za správne určenie typického znaku a príkladu 1 bod, spolu 4 body)

7)

a) zaliečať, podlízať, dvoriť, robiť komplimenty

b) upozorniť, brániť, varovať

c) bitka, biť sa,

(Za správne slovo 1 bod, spolu 3 body)

8)

a) Hosszú, remegve előadott udvarlásra vágyott, melyben az est talánya és finomsága, tehát a gyönyör is megtalálható.

b) Koreň Ondrej igazi, a hegy öléhez hasonló, termékeny szerelemre lobbant iránta.

(Za obsahovo správny preklad vety 2 body, spolu 4 body)

Tvorba textu

1. Príroda ako inšpiračný prameň a vyjadrovateľka životného pocitu danej doby v dielach slovenských autorov

Symbiózu človeka s prírodou možno sledovať od najstarších čias dejín ľudstva. Stromy, kvety kríky, trnie, lesy, vrchy, zem, rieky, vtáky, zvieratá, ako aj nebeské telesá (slnko, mesiac, hviezdy), prírodné elementy (obloha, vzduch, oheň, voda, vietor, dážď, mráz, sneh, inovať), kolobeh prírody, počnúc od ľudovej slovesnosti, cez romantizmus, modernu, lyrizovanú prózu a súčasnú literatúru majú významnú inšpiračnú funkciu. Prírodný motív môže symbolizovať napríklad národný ideál, ľudskú povahu, istú radostnú alebo smutnú udalosť, duševný stav človeka, jeho myšlienky, túžby a nálady. Slovenská literatúra, najmä romantizmus a moderna často načiera z motivického žriedla prírody, nehovoriac o medzivojnovnej a o lyrizovanej próze.

Od žiakov sa očakáva, aby načrtli prehľad o danej tematike, aby uvádzali príklady a ich interpretácie, respektíve to, aby vyzdvihli a analyzovali.

2. Napíšte prihlášku vo forme dopisu riaditeľke Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku.

Individuálne riešenie.